

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เพื่อศึกษาปัญหาและเสนอแนะแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี ซึ่งมีรายละเอียดของการดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ขั้นตอนการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ให้เป็นอย่างมีระบบ และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้ทำการกำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาปัญหา การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ตามกระบวนการจัดการคุณภาพ 4 ขั้นตอน คือ วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุงการดำเนินกิจกรรม ในเนื้อหา 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา ด้านผู้เรียน ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ โดยศึกษาบริบทด้านการจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี พร้อมทั้งศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการจัดการเรียนรู้ เพื่อกำหนดกรอบความคิดในการวิจัย กำหนดจุดประสงค์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ และเห็นชอบ รับข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ให้สมบูรณ์ นำเสนอภาคีวิชาเพื่อเสนอขออนุมัติโครงร่าง จากบัณฑิตวิทยาลัย จากนั้น ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล รับข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ให้สมบูรณ์ นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมาดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ โดยหาความตรงด้านเนื้อหา (content validity) และความเชื่อมั่น (reliability) แล้วนำเครื่องมือไป

เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เป็นปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 1 ตั้งแต่ระดับ 2.50 มาจัดประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน นำผลจากผู้เชี่ยวชาญมาจัดลำดับความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน เพื่อสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี จำนวน 21 โรงเรียน ปีการศึกษา 2550 ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 42 คน ครู จำนวน 168 คน รวม จำนวน 210 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 28 คน ครู จำนวน 108 คน รวม จำนวน 136 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krcjic & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 คน

2.2 นำกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 คน ไปคำนวณเพื่อกำหนด จำนวนผู้บริหารโรงเรียน และครู ได้ผู้บริหาร จำนวน 28 คน ครู จำนวน 108 คน

2.3 ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มเลือกผู้บริหารโรงเรียน และครู ด้วยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ เพศ การปฏิบัติหน้าที่ และระดับการศึกษา จำนวน 3 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีเนื้อหา 5 ด้าน จำนวน 50 ข้อ คือ ด้านหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 15 ข้อ ด้านผู้เรียน จำนวน 9 ข้อ ด้านกระบวนการเรียนรู้ จำนวน 6 ข้อ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้

จำนวน 12 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 8 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่าปัญหาการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด โดยกำหนดคะแนนประมาณค่า ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับดีมาก เป็นปัญหาน้อยที่สุด

ระดับ 2 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับดี เป็นปัญหาน้อย

ระดับ 3 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับปานกลาง เป็นปัญหาปานกลาง

ระดับ 4 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับน้อย เป็นปัญหามาก

ระดับ 5 หมายถึง มีการดำเนินการในระดับน้อยที่สุด เป็นปัญหามากที่สุด

2. แบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่ม มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดไม่มีโครงสร้าง ประกอบด้วยประเด็นการสัมภาษณ์ 2 ประเด็น คือ สาเหตุของปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ตามเนื้อหา 5 ด้าน ด้วยกระบวนการจัดการคุณภาพ 4 ขั้นตอน คือ วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ-ปรับปรุงการดำเนินงาน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือ ครอบคลุมกระบวนการจัดการเรียนรู้ และให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหา ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

4.1 ผศ. ปรีชา สนธิรักษ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

4.2 นายปัญญา อุตริสุข ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

4.3 นายณรงค์ ช่างยัง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

5. นำแบบสอบถามมาหาค่าความสอดคล้องของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้เทคนิค IOC (index of item objective congruence) ได้ค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.67 – 1.00

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุง จัดพิมพ์ให้สมบูรณ์ แล้วนำไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารและครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 30 คน ประกอบด้วยโรงเรียนห้วยคตพิทยาคม โรงเรียนหนองเต่าวิทยา และโรงเรียนร่องตาทีวิทยา เพื่อตรวจสอบหาค่าความเชื่อมั่นตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1974 : 161) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

7. นำแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อุทัยธานี จำนวน 136 คน

8. ร่างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยนำประเด็นปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่มีค่าตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป มาร่างแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ให้อาจารย์ที่ปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ แก้ไข ก่อนนำไปใช้จริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี เพื่อขออนุญาต ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษา

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม พร้อมหนังสืออนุญาตจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี ไปให้ผู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ระหว่างวันที่ 20 – 30 พฤศจิกายน 2550 จำนวน 136 ฉบับ ติดตามรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 136 ฉบับ

3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูล

4. จัดประชุมสนทนากลุ่ม โดยนำประเด็นปัญหาที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่มีค่าตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป มาจัดประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา / ผู้บริหาร โรงเรียน ที่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป / มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี

2. ศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี

3. ผู้ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาและมีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท ปฏิบัติงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี

ได้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน ประกอบด้วย

1. นายบัญชา เสมากุล ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

2. นายชาญศักดิ์ คันสร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนพุทธมงคลวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี วิทยฐานะเชี่ยวชาญ

3. นายชูชาติ สะอาด ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนห้วยคตพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
 4. นายสำราญ แฉมพัยค์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองเต่าวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
 5. นางนภลัย สงวนวงษ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งนาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
 6. นายกิตติชัย เขียวนิล ตำแหน่ง สศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี วิทยฐานะชำนาญการ
 7. นางสงศรี จงเกษกรณ์ ตำแหน่ง ครู โรงเรียนพุทธมงคลวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
 8. นายนิพนธ์ แสงเล็ก ตำแหน่ง ครู โรงเรียนพุทธมงคลวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
5. นำผลจากผู้เชี่ยวชาญมาจัดลำดับความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน เพื่อสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ จัดระเบียบข้อมูล ลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (statistical package for the social science) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียงโดยใช้สถิติการวิจัยดังนี้

1. สภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการแจกแจงค่าความถี่ (frequencies) และค่าร้อยละ (percentage)
2. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใช้วิธีการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และวิเคราะห์ผลตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดตามแนวคิดของ เบสท์ (John W. Best, 1981 : 182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00	หมายถึง มีปัญหาการจัดการเรียนรู้มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49	หมายถึง มีปัญหาการจัดการเรียนรู้มาก
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	หมายถึง มีปัญหาการจัดการเรียนรู้ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49	หมายถึง มีปัญหาการจัดการเรียนรู้น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49	หมายถึง มีปัญหาการจัดการเรียนรู้น้อยที่สุด

3. การสนทนากลุ่ม นำผลจากผู้เชี่ยวชาญมาจัดลำดับความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน เพื่อ
สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University